

Sygn. akt IV U 393/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 4 lutego 2013 roku nr (...)

w sprawie J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu J. P. emeryturę od (...) roku.

Sygn. akt IV U 393/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 27 sierpnia 2013 r.

Decyzją z dnia 04.02.2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił J. P. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów, określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, a jedynie 3 lata, 7 miesięcy i 29 dni takiej pracy. Do stażu tego nie zaliczono wnioskodawcy okresu zatrudnienia w Pracowni Ślusarstwa (...) R. J. (1) w T. od 03.06.1980 r. do 30.09.1993 r. i od 01.02.1994 r. do 31.12.1998 r., ponieważ przedłożone przez ubezpieczonego świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie zawiera pieczętki firmy ani imiennego podpisu właściciela zakładu, a ponadto nie określono w nim charakteru pracy wnioskodawcy ściśle według działu i pozycji wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

Od decyzji tej odwołał się J. P., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że od 03.06.1980 r. do

30.09.1993 r. i od 01.02.1994 r. do 31.12.1998 r. pracował w szczególnych warunkach w Pracowni (...) R. J. (1) w T. w charakterze odlewnika metali nieżelaznych, zgodnie z działem III, poz. 43 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Jak podał odwołujący, jego praca polegała na wykonywaniu odlewów różnych elementów z metali nieżelaznych, np. żyrandoli, klamek, tablic pamiątkowych, itp.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że J. P. w dniu (...)r. osiągnął 60 lat życia. Na dzień 01.01.1999 r. odwołujący udowodnił 30 lat, 7 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 3 lat, 7 miesięcy i 29 dni z tytułu zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. w T. od 27.07.1970 r. do 21.10.1971 r. i od 29.10.1973 r. do 31.03.1976 r. w charakterze formierza.

We wniosku z dnia 28.12.2012 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 04.02.2013 r. (...) Oddział w T. odmówił J. P. przyznania prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący nie przystąpił do OFE.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Od 03.06.1980 r. do 30.09.1993 r. i od 01.02.1994 r. do 31.12.1998 r. odwołujący J. P. był zatrudniony w Pracowni (...) - R. J. (1) w T., stale i w pełnym wymiarze godzin w charakterze odlewnika metali nieżelaznych.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 15.03.2002 r.- k. 17 cz. II akt ZUS,
- zaświadczenie z dnia 08.10.1993 r.- k. 16 cz. II akt ZUS,
- zeznania świadka K. G.- 00:07:10,
- zeznania świadka P. G.- 00:16:04, 00:18:09,
- zeznania świadka R. J. (2)- 00:02:13,
- zeznania świadka G. J.- 00:02:18,
- zeznania odwołującego J. P.- 00:23:24, 00:29:25,

Pracownia (...)w T. powstała w latach 70-tych. Zakład ten zajmował się ślusarstwem artystycznym. W Pracowni tej tylko odwołujący był odlewnikiem, pozostali zaś pracownicy zajmowali się pracami ślusarskimi. W osobnym pomieszczeniu, w odlewni, wnioskodawca wykonywał odlewy z metali nieżelaznych i stopów, głównie z mosiądzu, brązu i aluminium. W ten sposób odlewał świeczniki, kinkiety, żyrandole, klamki i elementy balustrad. W odlewni znajdował się piec, który był obsługiwany przez odwołującego. W odlewni ubezpieczony przygotowywał sobie skrzynki odlewnicze. Wyciągał odlewy i obcinał nadlewy. Wykonywał też prace pomocnicze związane z procesem odlewania. W ramach odlewnictwa zajmował się też formowaniem i obsługą formiarni. Formowanie polegało na stworzeniu

formy, co wymagało zdolności artystycznych i wyczucia. W tym celu odwołujący w pierwszej kolejności przygotowywał masę formierską z glinki, później formował, a na końcu suszył formę. Formę taką zalewał metalem w stanie płynnym, uzyskanym ze stopienia w piecu złomu. Po wystygnięciu, wybijał element z formy. Odwołujący zajmował się odlewnictwem i czynnościami pomocniczymi związanymi z procesem odlewania w pełnym wymiarze godzin. W szczególności nie wykonywał prac ślusarskich.

dowód:

- zeznania świadka K. G.- 00:07:10-00:11:38
- zeznania świadka P. G.- 00:16:04-00:18:09,
- zeznania świadka R. J. (2)- 00:02:13,
- zeznania świadka G. J.- 00:02:18-00:05:01,
- zeznania odwołującego J. P.- 00:23:24-00:29:25,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów w zakresie potwierdzającym okres zatrudnienia wnioskodawcy, których autentyczność oraz wiarygodność w takiej części, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym we wskazanym wyżej zakresie odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków K. G., P. G., R. J. (2) i G. J. oraz słuchanego w charakterze strony J. P., którzy złożyli depozycje odnośnie rodzaju czynności wykonywanych przez odwołującego w okresie zatrudnienia w Pracowni Ślusarstwa (...) R. J. (1) w T.. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały, a przy tym były przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Z zeznań tych w sposób wyraźny wynika, że w spornym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze godzin pracował w charakterze odlewnika metali nieżelaznych.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy odwołującemu J. P. przysługuje tzw. wcześniejsza emerytura z zastosowaniem obniżonego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Powołana ustawa w dziale X rozdział 2 zawiera szczególną regulację przejściową, dotyczącą niektórych ubezpieczonych, zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 01.01.1999 r.

W art. 184 ustawy zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31.12.1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w art. 184 ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zostało według kryterium urodzenia, ale także według kryterium posiadania na dzień 01.01.1999 r. wymaganego stażu zawodowego i ubezpieczeniowego.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym, urodzonym po dniu 31.12.1948 r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 01.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt. 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 ustawy, w świetle którego okres ten wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepisy dotychczasowe w rozumieniu art. 184 powołanej ustawy, to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Z § 1 tego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników, wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Natomiast § 2 ust. 1 stanowi, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl zaś § 4, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny, wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat oraz posiadał na dzień 01.01.1999 r. wymagany 25- letni okres ubezpieczenia i nie przystąpił do OFE.

Kwestią sporną pozostawała natomiast kwalifikacja jego pracy od 03.06.1980 r. do 30.09.1993 r. i od 01.02.1994 r. do 31.12.1998 r. w Pracowni (...) R. J. (1) w T.

Odmawiając ubezpieczonemu zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach tego okresu, organ rentowy zakwestionował przedłożone przez wnioskodawcę świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, podnosząc, że nie zawiera ono pieczętki firmy ani imiennego podpisu właściciela zakładu, a ponadto nie określono w nim charakteru pracy wnioskodawcy ściśle według działu i pozycji wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykle świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd może więc prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy świadczona przez stronę praca była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub

2 do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14.02.2012 r., III AUa 1717/11, LEX nr 1129731; wyrok SA w Katowicach z dnia 04.11.2008 r., III AUa 3113/08, LEX nr 552003; wyrok SA w Białymstoku z dnia 24.09.2008 r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60-68).

W związku z powyższym, Sąd oparł się na zeznaniach świadków i odwołującego, celem ustalenia okoliczności związanych z charakterem pracy i zakresem obowiązków ubezpieczonego, zatrudnionego w spornym okresie w Pracowni (...) R. J. (1) w T., mając na uwadze, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 19.05.2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 08.06.2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 01.06.2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; z dnia 14.09.2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; z dnia 19.09.2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; z dnia 06.12.2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22.01.2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75 i z dnia 24.03.2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152).

Na podstawie jednoznacznych ustaleń faktycznych, poczynionych w oparciu o wskazane wyżej dowody, Sąd uznał, że od 03.06.1980 r. do 30.09.1993 r. i od 01.02.1994 r. do 31.12.1998 r. wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach.

W tym czasie, stale i w pełnym wymiarze godzin zajmował się bowiem wykonywaniem odlewów z metali nieżelaznych i stopów, wykonując świeczniki, kinkiety, żyrandole, klamki i elementy balustrad. W tym celu obsługiwał piec służący do stopu złomu, z którego wyjmował płynny surowiec, którym zalewał formę. Piec ten znajdował się w odlewni, podobnie jak skrzynki odlewnicze. Sąd ustalił, że odwołujący wyciągał odlewy i obcinał nadlewy. Wykonywał też prace pomocnicze związane z procesem odlewania oraz formowanie, polegające na stworzeniu danej formy. W związku z powyższym, obsługiwał również formiernię. Postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony był w Pracowni (...) jedynym odlewnikiem i pracował w wydzielonym pomieszczeniu, w odlewni. Świadkowie K. G., P. G. i R. J. (2) oraz odwołujący J. P. podnieśli przy tym, że wnioskodawca zajmował się odlewnictwem i czynnościami pomocniczymi związanymi z tym procesem w pełnym wymiarze godzin i nie wykonywał żadnych innych czynności, w szczególności prac ślusarskich.

Realizowane przez odwołującego w spornym okresie prace wymienione zostały w dziale III, zatytułowanym: „W hutnictwie i przemyśle metalowym” – „Odlewanie metali nieżelaznych i ich stopów”, pkt 43 (obsługa pieców rafinacyjnych, topielnych, formierni, urządzeń odpylających i odlewniczych) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W konsekwencji Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co uprawnia go do tzw. wcześniejszej emerytury.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego, w tym art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

S...:

- (...)
- (...)

• (...).

(...)